

Virginia
Alexe

Gabriela
Bărbulescu

Violeta
Dascălu

Daniela Elena
Ioniță

Geografie

Teorie și aplicații

CLASA A IV-A

Conform cu programa școlară pentru
disciplina *Geografie*, clasele a III-a – a IV-a,
aprobată prin OMEN nr. 5003/02.12.2014

Orizontul apropiat

Orizontul local

Modificări observabile
și repere de timpElemente de geografie
a României

Activități economice

Marile unități geografice
ale RomânieiOrganizarea administrativă
a RomânieiRomânia în Europa
și pe glob

Înainte de vacanță

Bună!

Suntem Mara și Vlad! Te invităm într-o călătorie în lumea GEOGRAFIEI.

GEOGRAFIA este știința care studiază și descrie înfățișarea pământului. Aceasta a apărut din nevoia oamenilor de a se localiza în spațiu și de a înțelege fenomenele din natură.

Vom fi călători și vom porni la drum chiar de aici, din sala de clasă. Ne continuăm călătoria prin localitatea natală, apoi pășim spre întreaga țară. Dar nu ne oprim acolo, ajungem în Europa și chiar în întreaga lume.

Vom afla împreună cât de importantă este geografia pentru viața noastră.

În clasa a IV-a, vom descifra tainele hărților și vom învăța să ne orientăm, vom afla mai multe despre localitatea natală și împrejurimile acesteia.

Vom învăța lucruri importante și interesante despre țara noastră, România, și vom înțelege care este locul acesteia în Europa și în lume.

Vom întâlni mai multe rubrici care să ne ajute în învățare și înțelegere:

Observă!

Privește în jurul tău!

Află mai multe!

Important de știut!

Aplică!

Geografia în viața mea

Să pornim! Călătorului îi stă bine cu drumul!

CUPRINS

UNITATEA 1

Orizontul apropiat

Orientarea și distanțele în orizontul apropiat	6
Clasa, școala	6
Cartierul, localitatea	8
Planul	10
Planul clasei	10
Planul locuinței	12
Planul școlii	13
Planul cartierului și al localității	14
Evaluare	16

UNITATEA 2

Orizontul local

Punctele cardinale	18
Mijloace și instrumente de orientare	18
Soarele, mijloc de orientare	20
Orizontul. Linia orizontului	22
Descrierea orizontului local	24
Harta	26
Harta orizontului local	28
De la orizontul local la regiune și țară	29
Recapitulare	31
Evaluare	32

UNITATEA 3

Modificări observabile și repere de timp

Modificări observabile în realitatea înconjurătoare	34
Repere observabile: ziua, luna	34
Repere observabile: anul	36
Repere convenționale: calendarul	38
Recapitulare	39
Evaluare	40

UNITATEA 4

Elemente de geografie a României

Limite și vecini	42
Relieful: caracteristici generale și trepte de relief	44
Clima	47
Apele	49
Dunărea	51
Ape stătătoare	52
Marea Neagră	54
Vegetația, animalele și solurile	55
Locuitorii României	57
Așezările omenești	59
Evaluare	63

UNITATEA 5

Activități economice

Activități economice	64
Resurse și activități industriale	64
Principalele produse agricole	66
Căi de comunicație	68
Turismul	71
Recapitulare	73
Evaluare	74

UNITATEA 6

**Marile unități geografice
ale României**

Munții Carpați	76
Carpații Orientali	78
Carpații Meridionali	80
Carpații Occidentali	82
Dealurile și podișurile	84
Depresiunea Transilvaniei	86
Câmpiile	88
Delta Dunării	90
Caracteristici geografice ale regiunii în care este situat orizontul local	92
Recapitulare	95
Evaluare	96

UNITATEA 7

**Organizarea administrativă
a României**

Organizarea administrativă actuală	98
Orașul București – caracterizare geografică	100
Caracterizarea geografică a județului și a localității în care este situat orizontul local	102
Recapitulare	105
Evaluare	106

UNITATEA 8

România în Europa și pe Glob

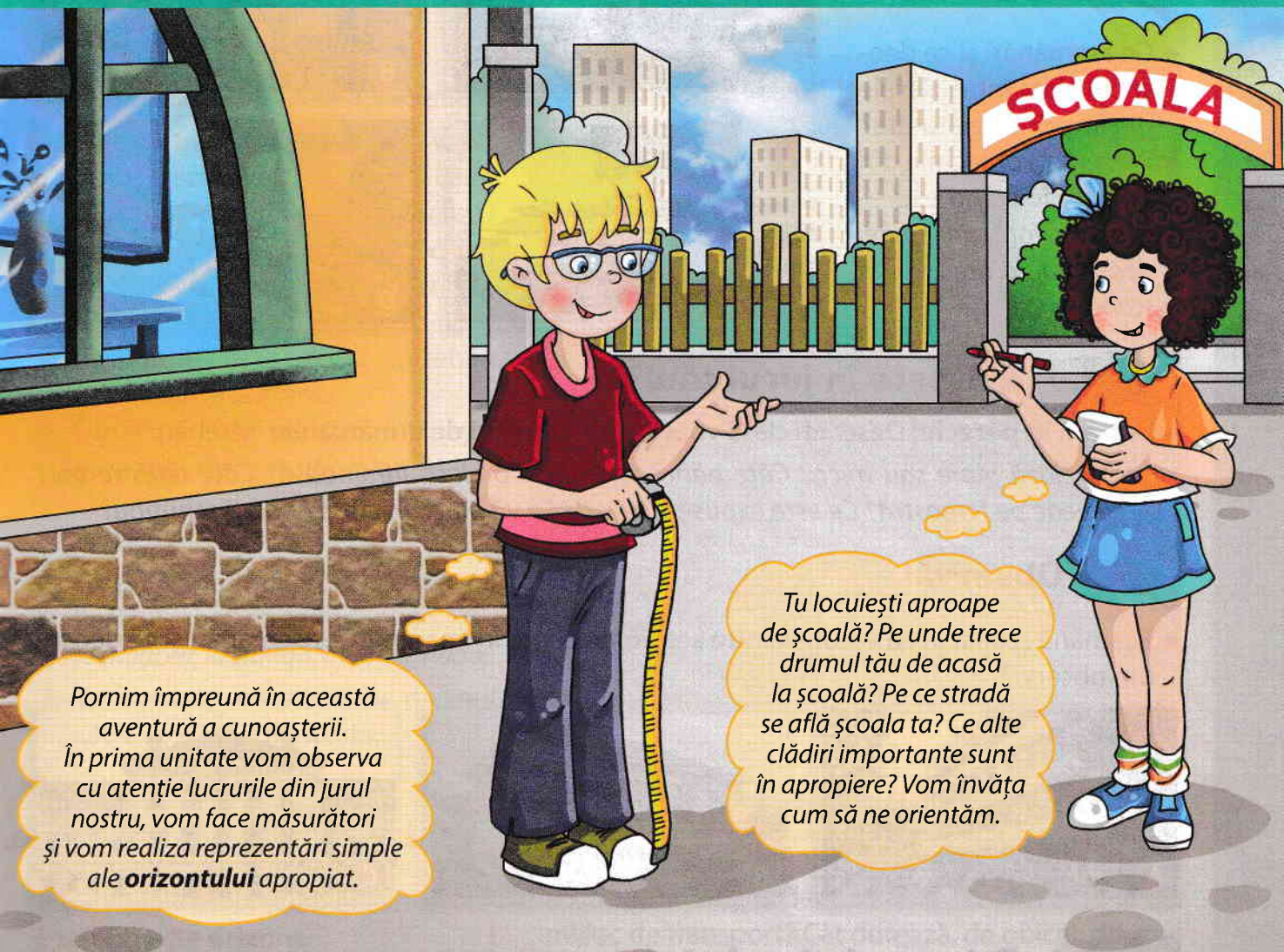
România în Europa	108
Europa – un continent al planetei	109
Terra – planeta noastră	111
Terra – o planetă a Sistemului Solar	112
Recapitulare	113
Evaluare	114

UNITATEA 9

Înainte de vacanță

Plan de recapitulare finală	116
Recapitulare finală	118
Evaluare finală	121

Orizontul apropiat

Pornim împreună în această aventură a cunoașterii. În prima unitate vom observa cu atenție lucrurile din jurul nostru, vom face măsurători și vom realiza reprezentări simple ale **orizontului** apropiat.

Tu locuiești aproape de școală? Pe unde trece drumul tău de acasă la școală? Pe ce stradă se află școala ta? Ce alte clădiri importante sunt în apropiere? Vom învăța cum să ne orientăm.

CONȚINUTURI:

Orizontul apropiat

- Orientarea și distanțele în orizontul apropiat
– clasa, școala, cartierul, localitatea
- Planul clasei, al locuinței, al școlii, al cartierului și al localității

Orientarea și distanțele în orizontul apropiat

Clasa, școala

Observă!

- Ce asemănări și ce deosebiri sunt între clasele din imaginile alăturate?
- Prezentați obiectele din imagini folosind expresiile: *în față, în spate, deasupra, la dreapta, la stânga.*

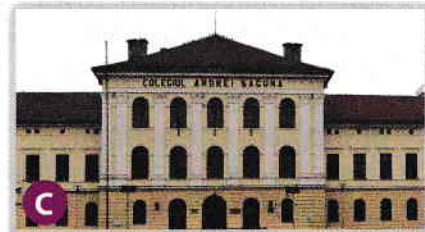
Privește în jurul tău!

- **Lucrăm în perechi:** Descrieți clasa voastră. Ajutați-vă și de următoarele întrebări:
Este o clasă mare sau mică? Câte bănci sunt? Este o clasă luminoasă? Câte ferestre are? Ce se vede pe fereastră? Ce este expus pe pereți? Ce vă place în clasă? Ce ați schimba?

Observă!

- Seamănă școala ta cu vreuna dintre școlile prezente în imagini? Ce asemănări și ce deosebiri observi?

Privește în jurul tău!

Lucrăm împreună: Ghid în școala mea

- Formați grupe de câte patru elevi. Imaginați-vă că sunteți ghizi. Faceți o plimbare prin școală, prin curtea școlii. Informați-vă și realizați un afiș de prezentare a școlii pentru viitorii elevi ai școlii și pentru părinții acestora. Puteți începe de la următoarele întrebări:
Câte etaje are școala? Câte săli de clasă sunt la fiecare etaj? Ce destinație au alte încăperi? Există un teren de sport? Dar o grădină?
- Realizați un afiș, folosind text și desen. Afișați lucrările pe holul școlii.

Am desenat împrejurimile școlii în care învăț eu și am marcat cu albastru drumul meu către școală și cu roșu drumul Marei. Observă desenul!

Aplică!

1. Răspunde la următoarele întrebări:

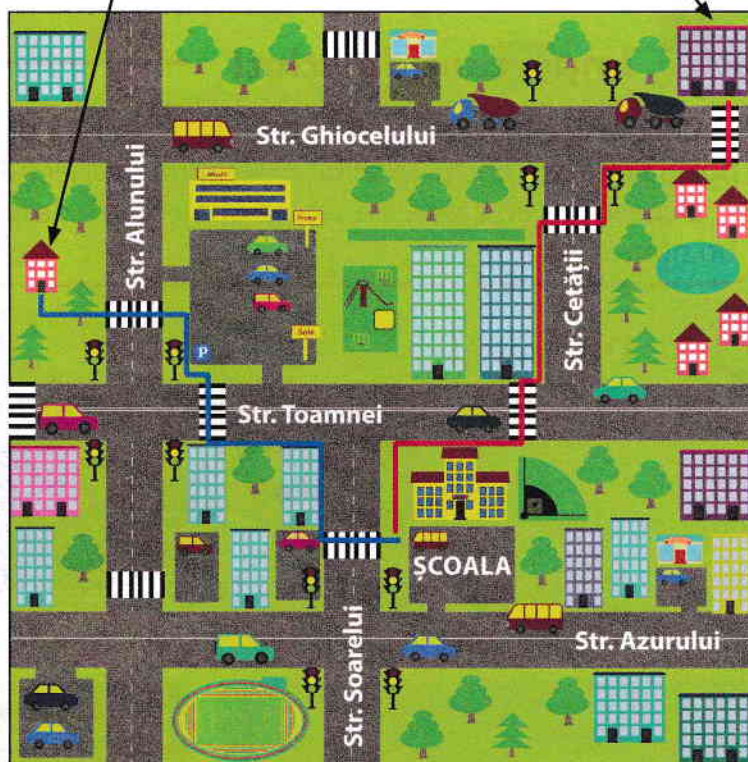
- Pe ce stradă este casa lui Vlad? Pe ce străzi trece Vlad în drum către școală? De câte ori traversează? Pe lângă ce trece Vlad în drum către școală? Ar putea să urmeze un alt drum? Pe unde?
- Răspunde la aceleași întrebări referindu-te la Mara.
- După părerea ta, Vlad locuiește aproape de școală? Dar Mara? Care dintre ei ajunge mai repede? Explică.

2. Prezintă drumul spre școală al fiecărui copil, folosind expresiile: *la dreapta, la stânga, înainte, înapoi*.

3. Tu cum te orientezi în drumul către școală? Povestește.

Aici locuiește Vlad

Aici locuiește Mara

Privește în jurul tău!

Drumul către școală

- Locuiești aproape de școală? Vii pe jos sau cu un mijloc de transport? Cât durează, de obicei, drumul către școală? Notează numele străzilor pe care treci în drumul tău către școală. Scrie pe lângă ce clădiri treci. Realizează un desen în care să reprezinți drumul către școală.
- **Lucrăm împreună:** Notați într-un tabel durata drumului către școală al fiecărui elev din clasă, exprimată în minute. Realizați un grafic. Cine ajunge cel mai repede? Al cui drum durează cel mai mult?

Important de știut!

Spațiul observat în jurul nostru se numește **orizont**.

Orizontul apropiat reprezintă spațiul înconjurător în care trăim și ne desfășurăm activitățile zilnice: locuința, clasa, școala, împrejurimile școlii etc.

Pentru a ne orienta în spațiu avem nevoie de puncte și direcții fixe.

Cartierul, localitatea

Prietena mea, Bianca, locuiește cu mine în bloc, dar învață la altă școală. Merge mai mult de jumătate de oră până la școală.

Probabil că școala este mai departe, în altă parte a orașului, în alt cartier.

Important de știut!

Cartierul este o parte a unui oraș deosebită de celelalte prin anumite caracteristici: poziția față de centrul localității, vechimea, aspectul clădirilor, prezența unor instituții etc.

Dacă localitatea este un sat, se poate vorbi despre părți ale satului care au, de obicei, un nume.

Observă!

Cartier din Cluj-Napoca

Cartier din Brașov

Cartier din Craiova

Cartier din București

Privește în jurul tău!

- Cum se numește cartierul (zona) în care este amplasată școala ta? Dar cel în care locuiești?
- **Lucrăm împreună:** Faceți o plimbare în împrejurimile școlii. Notați ce observați: instituții (spital, bibliotecă, primărie, poliție, școli, biserici), parcuri, locuri de joacă pentru copii, piețe, monumente, tipuri de locuințe (case sau blocuri), altele. Faceți o listă completă în clasă, pornind de la cele mai apropiate până la cele mai depărtate.
- Formați grupe de câte patru elevi. Alegeți unul dintre obiectivele observate și realizați un desen. Afișați desenele într-o expoziție cu tema: *Împrejurimile școlii noastre.*

-
- E**

9

Planul

Planul clasei

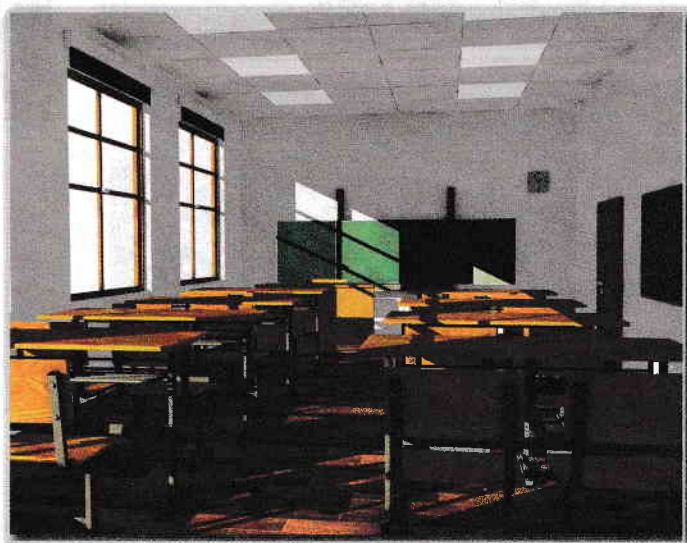
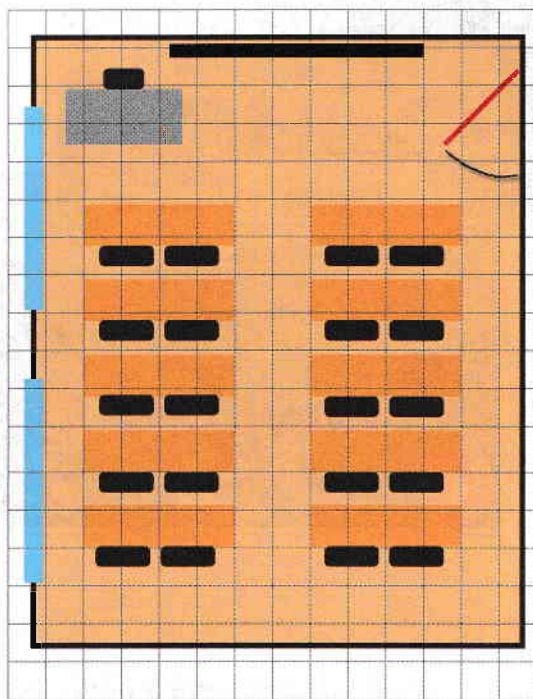

Am un desen pentru tine.
Ce crezi că reprezintă?

Văd mai multe forme geometrice.
Mă gândesc că ar putea fi băncile
unei clase și catedra. Cred că reprezintă
planul clasei din fotografie.

Planul clasei

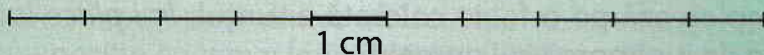

Important de știut!

Planul este un desen micșorat al unei suprafețe (clasă, locuință, școală, cartier, localitate). În realizarea unui plan se folosește **micșorarea la scară**: se micșorează distanțele din realitate de câte ori este nevoie.

Scara planului arată de câte ori au fost micșorate dimensiunile reale.

De exemplu, am reprezentat mai jos lungimea unei clase care are 10 metri. Fiecare metru a fost reprezentat printr-un centimetru. Pentru că 1 metru = 100 centimetri, **am micșorat** dimensiunile reale **de 100 de ori**. Spunem că desenul are **o scară de 1 la 100** (1:100 sau 1/100).

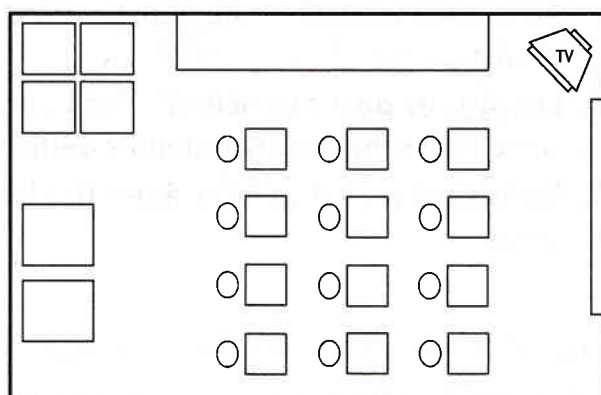
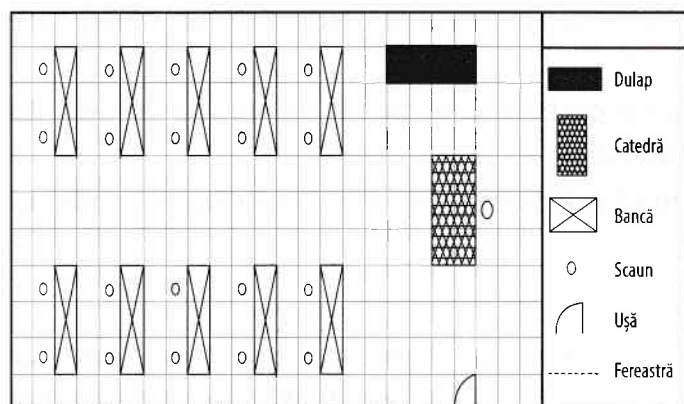
- **Lucrăm împreună:** Formați grupe de patru elevi și desenați planul clasei voastre.

Etape în realizarea planului clasei:

1. Măsurați cu o ruletă dimensiunile clasei și ale obiectelor din clasă: tablă, ușă, ferestre, catedră, bănci. Exprimați dimensiunile în centimetri și rotunjiți la sute fiecare număr. De exemplu, dacă lungimea clasei are 863 cm, rotunjim la 900 cm.
2. Micșorați dimensiunile de 100 de ori (scara 1:100) și notați rezultatele.
3. Stabiliți semne convenționale (simboluri) pentru a reprezenta obiectele din clasă.

De exemplu:

- banca:
 - catedra:
(în funcție de forma reală)
 - tabla:
 - scaunele:
 - ferestrele:
 - ușa: (în funcție de unde se deschide)
4. Folosiți o foaie cu rețea de matematică. Desenați un dreptunghi sau un pătrat, în funcție de dimensiunile sălii de clasă. Respectați micșorarea la scară. De exemplu, lungimea de 900 cm o reprezentăm printr-o linie de 9 cm.
 5. Stabiliți peretele pe care este tabla; desenați-o, folosind simbolul corespunzător.
 6. Reprezentați ușa și ferestrele, în funcție de orientarea față de tablă: peretele din stânga/ din dreapta, în față/în spate etc.
 7. Desenați celelalte obiecte din clasă, în funcție de poziția lor față de tablă, ușa, ferestre.
- Observă și alte exemple de planuri ale clasei:

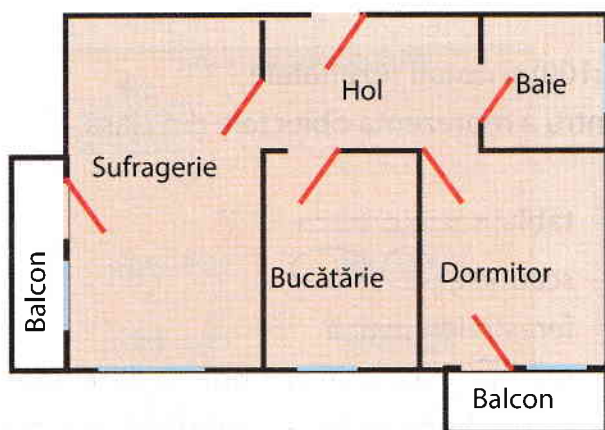
- Care dintre planuri seamănă cu cel realizat de tine?

Planul locuinței

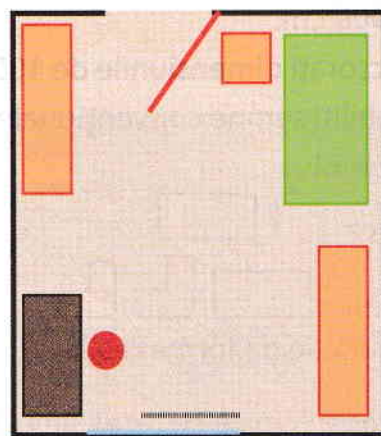

*Amintește-ți ce ai învățat despre plan.
Ai putea să realizezi planul locuinței tale
sau al unei camere. Iată două exemple!*

Planul locuinței

Planul camerei

- Din câte încăperi este formată locuința? Care este cea mai mare încăpere? Dar cea mai mică? Pe unde se intră? Câte ferestre sunt pe plan?

- Ce obiecte crezi că sunt în cameră? Există mai multe variante de răspuns? Explică.

Aplică!

1. Adresează întrebări colegilor, pornind de la cele două planuri. Numește un coleg care să răspundă.
2. **Lucrăm în perechi:** Scrieți o listă cu diferite obiecte care pot fi găsite într-o locuință și realizați semne convenționale pentru acestea.
3. Realizează planul unei încăperi din locuința ta. Amintește-ți etapele învățate la planul clasei.

Geografia în viața mea

Fiecare locuință are o schiță în care sunt reprezentate la scară elementele construcției (releveu). Interesează-te de schița locuinței tale.